

Podnět k vyhlášení památného stromu - Lípa ve Spolkách

Ing. Jiří Benda, 10.05.1983, Hronova Vesec 1, 399 01 Nadějkov,
e-mail jirka.bendu@seznam.cz , tel. 724 913 232

Lokalizace a popis

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*) roste na pozemku p. č. 194 v k.ú. Modlíkov, obec Nadějkov, okres Tábor. Nachází se na okraji malého lesíka a je dostupná lesní pěšinou, která odbočuje z cesty od Modlíkova k Číčovicím, nebo po přilehlé pastvině.

Je přibližně 22 m vysoká, průměr koruny asi 14 m, obvod ve výšce 130 cm je 540 cm. Ve výšce okolo 2 m se větví na dva kmeny. Odhadované stáří: 200 – 300 let.

Její vyhlášení památným stromem na základě velikostních paramentů, vitality, zdravotního stavu a zajímavého vzhledu doporučuje posudek Odboru ŽP MÚ Tábor ze dne 23. 1. 2020. Posudek dále uvádí, že by bylo vhodné zjistit historické souvislosti kříže u lípy a provést jeho opravu a nátěr.¹ Kříž byl opraven v roce 2025, historické souvislosti uvádím níže.

Kulturní a historický význam

Okolo této lípy vedla – dnes zaniklá – pěšina, která spojovala vesnice Vlksice a Číčovice s městysem Nadějkovem. Pěšina je částečně patrná ještě na leteckých snímcích z 50. let 20. století a na Státní mapě z téhož období. Z leteckého snímku je patrné, že v této době byla lípa vzrostlým a osamělým stromem mezi loukami a poli.

U lípy ve Spolkách stojí kříž na památku neštěstí, které se na tomto místě stalo v r. 1835 – Františka Infelda z Vlksic čp. 8 zde zabil blesk.

V rukopise Jana Čunáta: *Minulost obce Vlksice*, který cituje Ing. Jiří Koutník ve své knize o historii této obce², je uvedeno, že měl před svatbou a šel z Vlksic do Nadějkova pro maso na svatbu. Zastihla ho bouře a on se schoval pod strom, kde byl zabit bleskem. Najdeme zde i popis cesty, která tehdy okolo lípy vedla: *Do Nadějkova se chodilo tehdy kolem Rybárny, potom po lávce přes potok do Louček a po lukách do Číčovic, odtud cestou k Modlíkovu a u modlíkovských drah odbočovala pěšina přes Draha směrem k Nadějkovu.*³

Událost potvrzuje záznam v matriční knize zemřelých: 14. august 1835; František, syn Jakuba Infelda, chalupníka z Vlksic, katolík, pohlaví mužského, 20 let stár, hromem zabit na cestě k domovu, pohřben byl 16. augusta 1835. Odkaz: <https://digi.ceskearchivy.cz/5757/25/1499/2238/103/0>

Původně byl kříž pravděpodobně dřevěný (o něm se záznam nedochoval), od roku 1859 kamenný. O jeho vysvěcení píše P. Antonín Čechoslav Fikar ve farní kronice obce Nadějkov v roce 1859:

*Dne 21. srpna světil jsem nově postavený kamenný kříž na pěšině od Nadějkova k Číčovicům vedoucí, který vlksický občan František Infeld dal postavit na místě, kde hrom jeho bratra Jana Infelda před 24 lety v širém poli zabil.*⁴ (P. Fikar, který v době tragické události ještě nadějkovským farářem nebyl – faru převzal v roce 1846 a působil zde do své smrti v roce 1866 – zřejmě omylem ve svém zápise zaměnil jména bratrů Františka a Jana Infeldových.)

Kamenný kříž ve Spolkách je již zakreslen na některých mapách ze III. vojenského mapování z let 1866-1885 (<https://www.chartae-antiquae.cz/cs/mapsets/0/>).

Později byl kamenný kříž nahrazen litinovým křížem na kamenném soklu s letopočtem 1891 (pravděpodobně rok umístění kříže). Nechala jej postavit rodina Křížova z Vlksic, která v čp. 8 ve Vlksicích žila poté, co Infeldovi odešli do Ameriky.⁵

Zajímavá je další informace, kterou pan Jiří Koutník zjistil, i když lípy se přímo netýká: *Václav a Kateřina Infeldovi z Vlksic se, jak známo, odstěhovali do Ameriky. Jejich syn František se v Americe oženil s Marií Radovou, která přišla také z jižních Čech. František a Marie měli syna Charlese (Karla), narozeného 5. 4. 1888. Ten žil s rodinou v Severní Dakotě. A tam tohoto Charlese Infelda dne 29. 8. 1910 zabil blesk. Takže to byl druhý z rodiny Infeldů zabitý bleskem.*⁶

1 Posudek Odboru životního prostředí MÚ Tábor, 23. 1. 2020

2 Koutník, Jiří: Vlksice, Střítež, Dobřemilice a Klokočov. Historie; Tomáš Nosek, 2021

3 tamtéž, str. 89

4 Farní kronika obce Nadějkov, rukopis

5 Koutník, Jiří: Vlksice, Střítež, Dobřemilice a Klokočov. Historie; Tomáš Nosek, 2021, str. 144-5

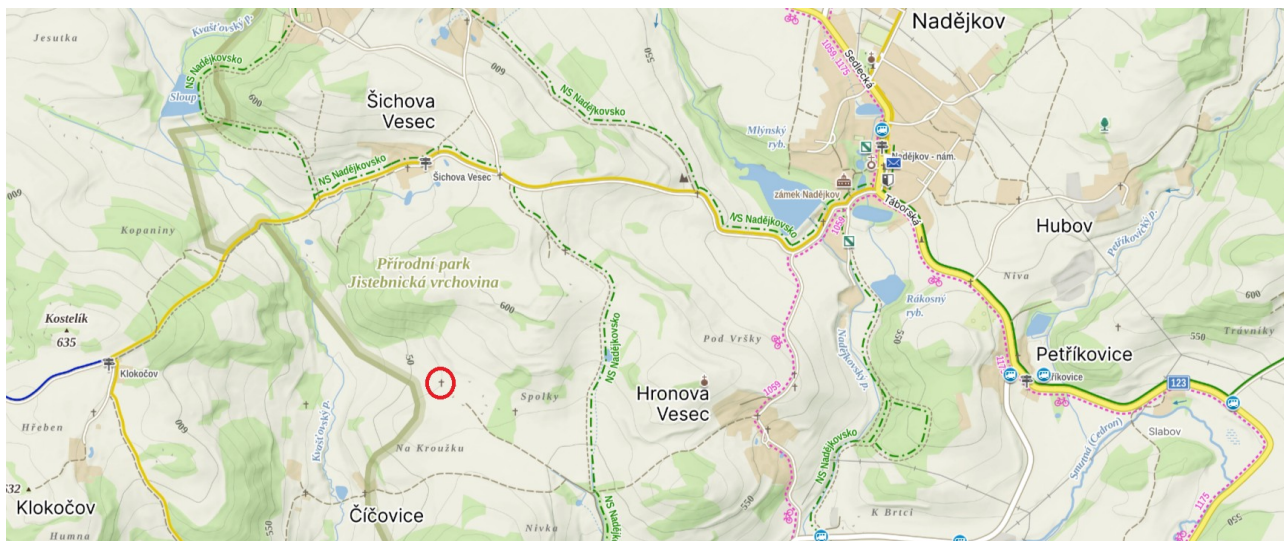
6 osobní sdělení Ing. Jiřího Koutníka (e-mail)

Obrazové přílohy:

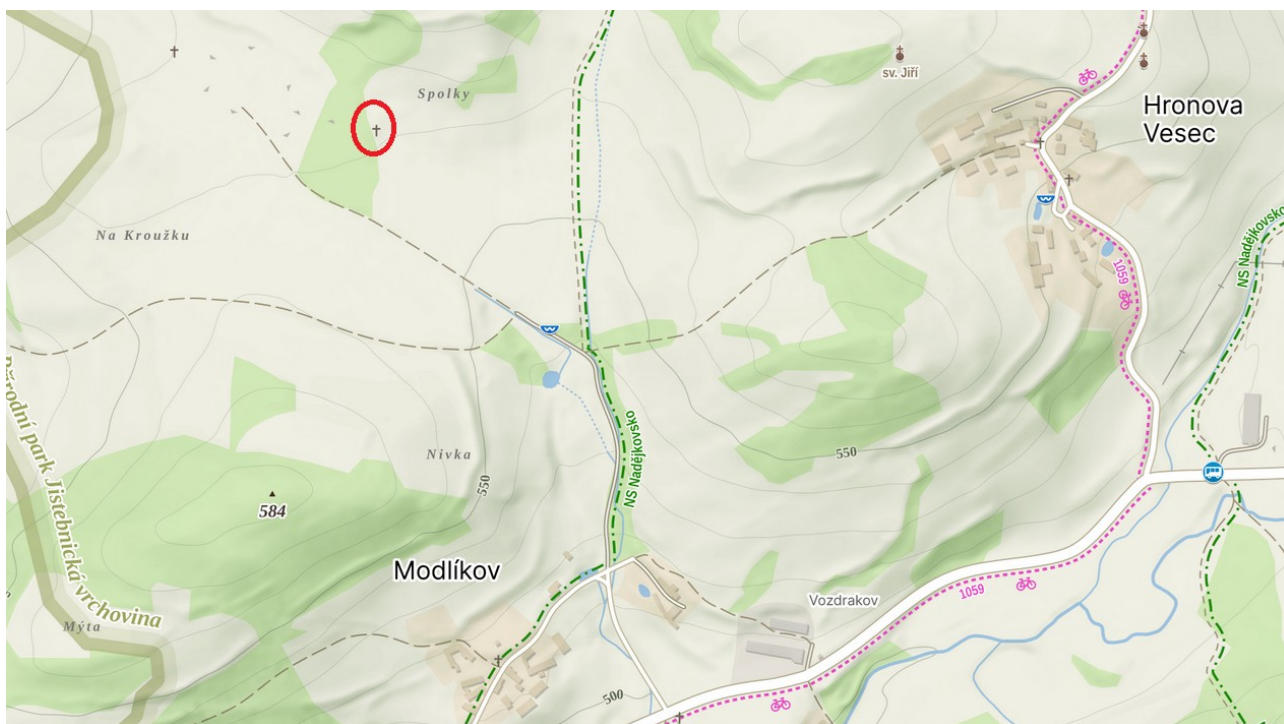
1. Umístění lípy (mapa)
2. Posudek Odboru životního prostředí MÚ Tábor, 23. 1. 2020
3. Fotografie lípy, 19. 1. 2026
4. Fotografie Infeldova kříže, 19. 1. 2026
5. Kresba lípy a kříže, Jiří Vocílka, 2020
6. Zápis o smrti Františka Infelda (+ 1835) v matriční knize
Zápis P. A. Č. Fikara o posvěcení kamenného kříže ve farní kronice Nadějkova z r. 1859
7. Statek u Infeldů ve Vlksicích čp. 8, kresba Václava Šebeleho, 2. polovina 19. století,
ze sbírek Prácheňského muzea v Písku
Dnešní podoba čp. 8 ve Vlksicích
8. Mapy III. vojenského mapování, 1 : 25 000 (1869 až 1885) s vyznačením kříže
9. Státní mapa z 50. let 20. století s vyznačeným křížem
Ortofoto z r. 1952 s patrnou osamělou lípou a vyšlapanou pěšinou od lípy

Příloha 1

Umístění lípy (mapa)

odkaz na mapu: <https://mapy.com/s/pajovemoba>

odkaz na mapu: <https://mapy.com/s/redurakado>

Lípa u Modlíkova

Průzkum stromu byl proveden 23. 1. 2020.

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*), rostoucí na odlehlém místě, na rozhraní obdělávané polní plochy a lesního porostu. Kmen je obkroužen vztyčenými a navrstvenými kameny. U stromu jsou historická Boží muka s letopočtem a neznámým symbolem, naznačujícími možnou významnou místní historickou událost. Strom je vypěstován jako cíleně dvojkmenný, ale jisté znaky prozrazují, že v minulosti mohl být i trojkmenný. To by také mohl naznačovat znak na Božích mukách u kmene.

Oba hlavní kmeny se od sebe oddělují okolo 2 m výšky. Jeden směřuje téměř vertikálně vzhůru, druhý se v dlouhém oblouku vyklání bokem a stáčí také vertikálním směrem. Hlavní kmen má od dělení až k zemi jednostrannou otevřenou puklinu, k události došlo před několika desetiletími. Střed kmene je částečně vyhnílý, ale popsáný defekt nemá na stabilitu stromu významný vliv.

Velikostní parametry, zajímavý vzhled, zdravotní stav a vitalita lípy ji řadí do kategorie pro vyhlášení památným stromem. Pokud by se ještě podařilo zjistit historické souvislosti, byl by to další významný důvod.

Aktuální situace

Stromu jsou opakovaně odorávány kořeny na straně k poli. Nepříznivým důsledkem je vyrůstání výmladků na této straně na rozhraní báze a země. V různých obdobích byly velmi neodborně a bezcitně odřezávány, ponechané pahýly opět obrůstají a proces se opakuje.

Stejně se děje i s větvemi, přemisajícemi nad přilehlé pole. Také po jejich odřezávání zůstávají různě dlouhé a různě staré pahýly.

Boží muka jsou poškozena a zanedbána. Jejich oprava a nátěr by zvýšily hodnotu památky.

Příloha 3

Fotografie lípy, 19. 1. 2026

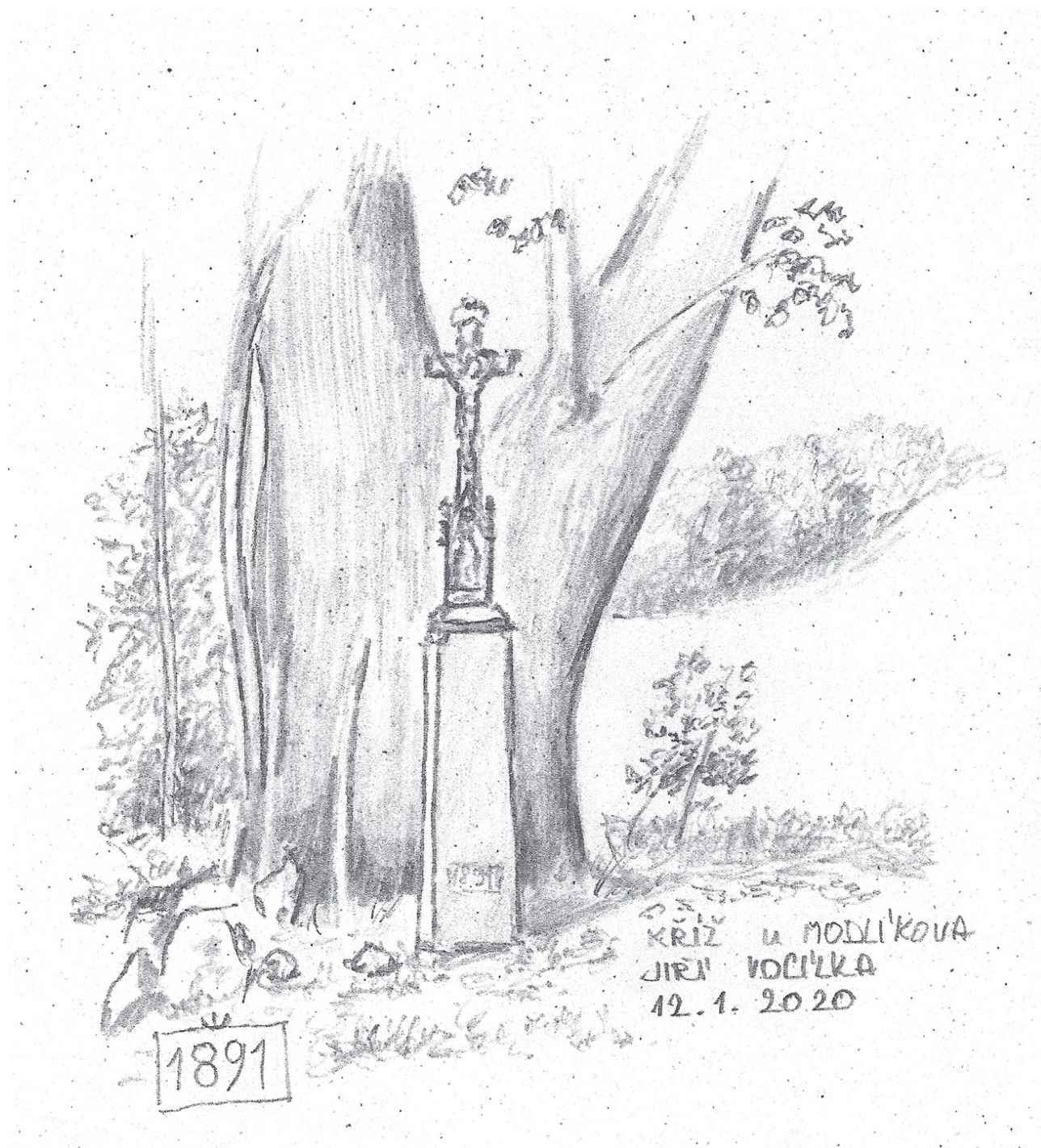
Příloha 4

Fotografie Infeldova kříže, 19. 1. 2026

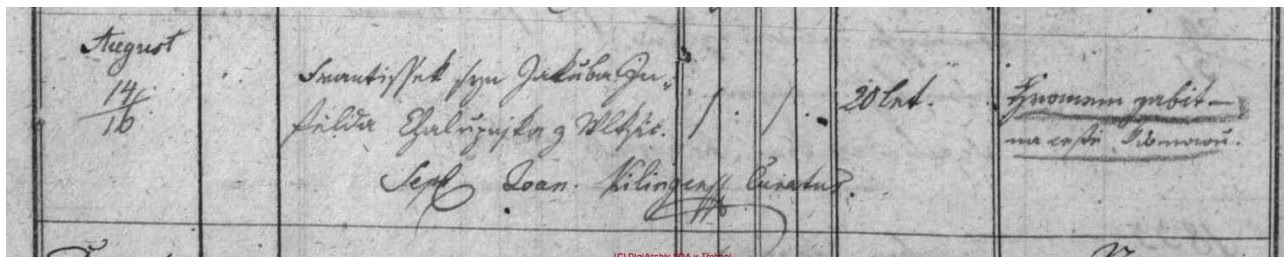
Příloha 5

Kresba lípy a kříže, Jiří Vocílka, 2020

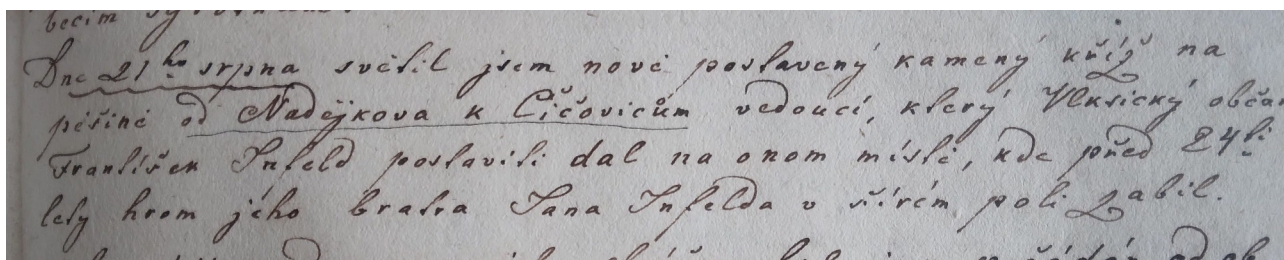

Příloha 6

Zápis o smrti Františka Infelda v matriční knize zemřelých, 1835

Zápis P. A. Č. Fikara o posvěcení kamenného kříže ve farní kronice Nadějкова z r. 1859

Zápis z farní kroniky – instalace u Infeldova kříže, v rámci akce „Svatováclavská potulka 2025“

Příloha 7

Statek u Infeldů ve Vlksicích čp. 8, kresba Václava Šebeleho, 2. polovina 19. století,
ze sbírek Prácheňského muzea v Písku

Dnešní vzhled čp. 8 ve Vlksicích (mapy.com, 2022)

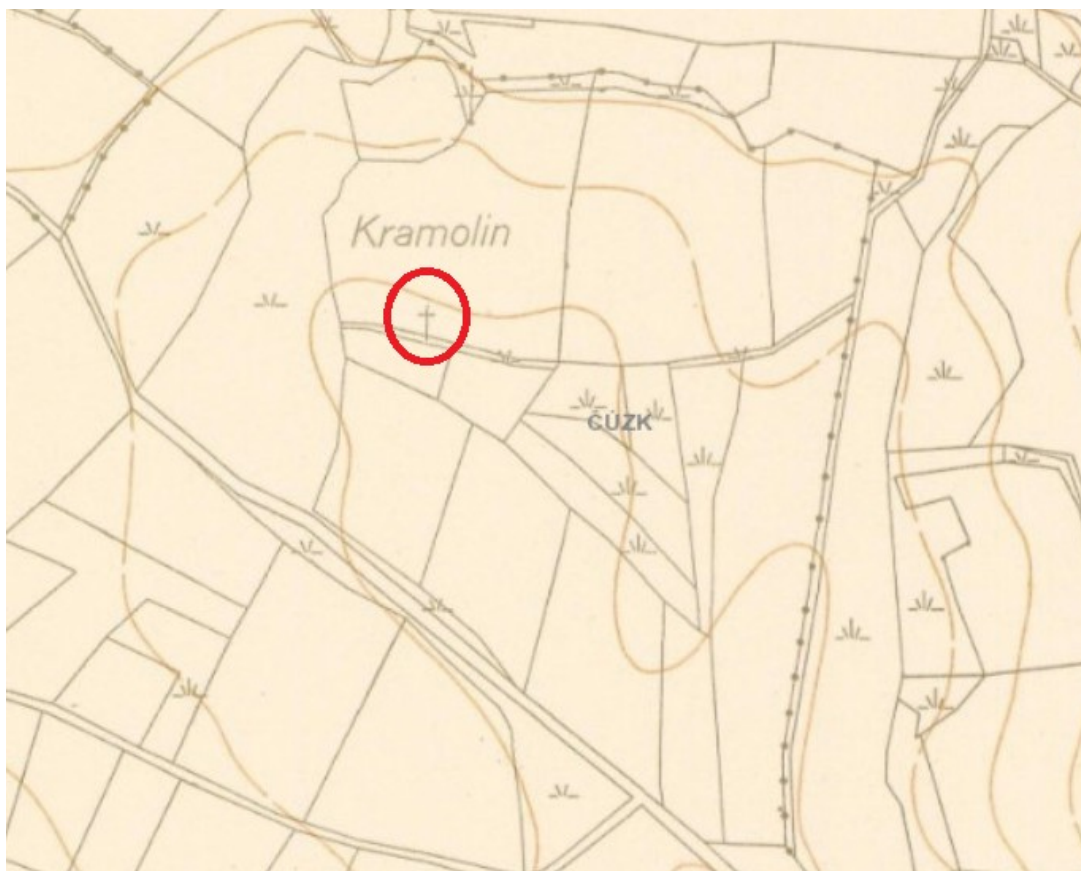
Příloha 8

Mapy III. vojenského mapování, 1 : 25 000 (1869 až 1885) s vyznačením kříže

Příloha 9

Státní mapa z 50. let 20. století s vyznačením kříže

Ortofoto z r. 1952 s patrnou osamělou lípou a pěšinou od lípy přes louku

